

Глосари и терминология

Настоящият раздел представя кратък преглед на съществуващите терминологични речници и на многоезичния тезаурус на европейско равнище.

[A](#) [B](#) [C](#) [D](#) [E](#) [F](#) [G](#) [H](#) [I](#) [J](#) [K](#) [L](#) [M](#) [N](#) [O](#) [P](#) [Q](#) [R](#) [S](#) [T](#) [U](#) [V](#) [W](#) [X](#) [Y](#) [Z](#)

H

Habeus Corpus -faciendum et recipiendum...

„Терминологичен речник“ е списък на термини от определена област на знанието, подредени по азбучен ред и придружени от определения. При двуезичните терминологични речници термините от един език са представени с определение на втори език или са обяснени чрез пълни или непълни синоними на друг език. Терминологичният речник може да съдържа обяснения на понятия от определена област на изучаване или на действия. В областта на правото терминът „терминологичен речник“ може да се отнася до два различни инструмента: той се използва, от една страна, за обозначаване на списък от изрази с превод за всяка държава; от друга страна той означава също списък с терминологични определения.

Терминологични речници

IATE

 IATE (InterActive Terminology for Europe — интерактивна терминология за Европа) представлява **многоезична терминологична база данни**, използвана за извършване на преводи в рамките на европейските институции.

IATE се състои от **търсачка** на изрази и фрази, използвани в различните области на дейност на Европейския съюз. За да може да се използва пълноценно, тя изисква задълбочено познаване на целевия език. Базата данни е много полезен инструмент за професионалните преводачи, но не е съвсем подходяща за широката общественост, съдебните органи или юристите. Ето защо преводите на изрази и фрази се въвеждат от самите преводачи с цел създаване на нови или допълване на съществуващи референтни връзки. Предлагат се преводи на няколко официални езика на Европейския съюз, но не задължително на всички от тях.

Достъпът до тези бази данни е безплатен.

Синонимен речник

Речници на ЕС

Уебсайтът **EU Vocabularies** предоставя достъп до речници, които се поддържат от институциите и органите на ЕС. Той включва контролирани речници, схеми, онтологии, модели на данни и т.н. Като част от инициативата на ЕС за свободно достъпни данни сайтът EU Vocabularies предоставя безплатен публичен достъп до цялото съдържание, публикувано в него.

Този тезаурус съществува на 23 официални езика на Европейския съюз.

СРАВНИТЕЛЕН МНОГОЕЗИЧЕН ЮРИДИЧЕСКИ РЕЧНИК (VJM)

VJM е колекция от многоезични терминологични записи, обхващаща множество правни системи (24 езика и 30 правни системи), която е изготвена в резултат на широкообхватна изследователска работа на юрист-лингвистите на Съда на Европейския съюз в областта на сравнителното право.

Терминологичните записи на VJM предоставят много подробна информация, напр. определения (пригодени към всяка правна система), бележки в областта на сравнителното право, юридически препратки (законодателство, съдебна практика, доктрина на правните системи на национално и международно равнище и на равнище ЕС), различните обозначения на дадено понятие (на един и същ език, като те понякога са различни в зависимост от правните системи), ясно посочване на произхода на термина (функционален еквивалент или перифразирана формулировка), предупреждения („фалшиви приятели“ в областта на правото, опасност от объркване, излезли от употреба термини), „дървета на понятията“, даващи възможност лесно да се видят семантичните връзки между понятията, и др.

Понастоящем VJM съдържа около 1 400 терминологични записа: 250 в областта на имиграционното право (права на чужденците), 450 в областта на семейното право, 420 в областта на наказателното право (около половината от вписванията в наказателното право са в процес на преразглеждане) и около 280 вписвания в други области. Всички записи са на разположение чрез терминологичната база данни [IATE](#).

Този речник може да се използва от всички (граждани, практикуващи юристи, студенти, лингвисти, терминологи, преводачи), които желаят да разберат дадено понятие. Той може да бъде полезен и за целите на превода и изготвянето на текстове.

Повече информация за проекта:

- [История на проекта](#)
- Брошура [Сравнителен многоезичен юридически речник](#)
- [Списък на многоезични терминологични записи](#):
- Дървета на понятията:
 - Семейно право: [Родство](#) | [Брак](#) | [Семейно състояние](#)

За повече информация [се свържете с екипа](#), отговарящ за проекта в Съда на Европейския съюз.

Тази страница се поддържа от Европейската комисия. Информацията на тази страница не отразява задължително официалната позиция на Европейската комисия. Комисията не поема никаква отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. За да се запознаете с правилата относно авторското право за страниците на ЕС, моля прочетете правната информация.

Последна актуализация: 30/12/2020